

Behörighetskrav för domare inom SWB

Ansökan

Sökande som vill bli domare i SWB eller uppgradera sin kompetens som SWB-domare fyller i och skickar in den ansökningsblankett som finns på swb.org. Ansökan skickas till SWBs kontor och ställs till domarutskottet som beslutar om den sökande godkänns eller nekas att påbörja en utbildning.

SWB har fri rätt att besluta vem som får påbörja en utbildning till SWB-domare, först med B-behörighet och därefter möjlig uppgradering till A-behörighet i respektive disciplin. SWB tar efter behov in nya domare att påbörja en utbildning.

Antagningskrav för att kunna ansöka till att bli SWB-domare i exteriör, gångarter, hoppning eller ridprov:

- Genuint intresse för svensk avel och uppfödning
- Aktiv Medlem/PLUS-medlem i SWB och regional förening
- Mycket stort intresse för den unga hästens förmåga, inställning och förutsättningar.
- Lätt för att kommunicera och lätt för att samarbeta med andra. Du har stor integritet och inger förtroende hos de du har kontakt med.
- Minst fem års dokumenterad erfarenhet av unghästar, egen uppfödning eller tränings- och tävlingsverksamhet.
- Meriter enligt någon av nedanstående punkter:
  - *Tävlingsmeriter:* Du har själv tävlat, minst 145 hoppning eller Intermediaire dressyr alternativt tränat ekipage upp till svår hoppning/dressyr.
  - *Uppfödarmeriter:* Fött upp flera hästar som placerat sig i årgångstävlingar alternativt ha fött upp flera framgångsrika tävlingshästar i svår klass.

Alternativt motsvarande meriter som motiveras i ansökan.

Antagningskrav för att kunna ansöka till att bli överdomare i SWB:

- Genuint intresse för svensk avel och uppfödning
- Aktiv Medlem i SWB och regional förening
- Ha varit domare eller bedömningsledare vid SWBs bedömningar

Alternativt motsvarande meriter som motiveras i ansökan.

Utbildningsplan och behörighetskrav

Domarutbildningsnämnd

Domarutbildningsnämnden består av SWB mest erfarna domare i respektive gren. Domarutbildningsnämndens uppdrag är att utbilda nya domare, besluta när en aspirant är redo att gå upp för examination, planera och genomföra examinationstillfällen samt vara delaktiga och arrangera utbildningstillfällen för befintliga domare. Domarutbildningsnämnden rapporterar till domarutskottet. Antagning om att påbörja en utbildning samt om en sökande ska gå upp för examination beslutas av domarutskottet.

Domarutbildningsnämnd:

Christina Olsson (ext A, gång A)
Jan-Ove Olsson (ext A, gång A)
Mikael Nolin (hopp A)
Harald Jönsson (hopp A, ext A)

Utbildningsplan

Utbildningsplanerna för respektive inriktning är endast en grund för att bli domare i SWB och kan ändras beroende på aspirantens tidigare erfarenheter och kompetens. En individuell utbildningsplan tas fram av domarutbildningsnämnden för varje sökande.

Att vara B-domare i SWB ska ses som en träningsperiod för att så småningom gå upp till A-behörighet. En domare måste vara B-domare i minst två år innan den är behörig att söka till A-behörighet, undantag kan göras efter övervägning i domarutskottet. A-domare som är B-domare i annan gren än sin huvudinriktning behöver endast uppfylla förväntningarna i sin huvudinriktning. Perioden som B-domare ska ses som en träningsperiod med en maxperiod på fem år.

Det finns möjlighet för B-domare att söka resebidrag för att gå bredvid på SWBs unghästbedömningar. Ansökan för resebidrag görs via särskild blankett på SWBs hemsida.

Hoppning

För att kunna gå upp för examination till B-domare

- Genomgått basutbildning del 1 och 2.
- De senaste 3–5 åren gått bredvid på SWBs bedömningar med fem olika domare (minst 3 av dessa ska vara A-domare) samt sett minst 200 hästar varav minst 50 vid uppsutten hoppning samt minst 20 föl.
- Deltagit vid minst en av SWBs domarkonferenser

Förväntningar på B-domare som vill examineras till A-domare:

- Varit en aktiv B-domare i minst två år.
- Gå bredvid ordinarie domare vid minst fem bedömningsdagar på unghästtest/ridhästtest under en treårsperiod. Under åren som B-domare ska man gå bredvid minst tre olika A-domare och sett minst 100 hästar.
- Gå bredvid ordinarie domare och se minst tio hästar bedömda under ryttare i sin disciplin (ridhästtest eller sportkval).
- Delta vid årliga domarkurser och domarkonferenser minst vartannat år.
- Lämna in en domarrapport enligt SWBs mall i slutet av året.

Krav på A-domare

- Döma i sin gren minst 3 ggr/år på SWBs unghästbedömningar.
- Domare förutsätts delta vid årliga domarkurser minst vartannat år.
- Domare förutsätts delta vid SWBs domarkonferenser. De domare som inte kan delta i domarkonferensen ska i stället gå bredvid en annan domare under en dag på unghästtest.
- Kunna agera i rollen som kursledare och instruktör för praktiska bedömningsmoment.
- Se mycket häst både nationellt och internationellt inom avel och sport.
- Lämna in en domarrapport enligt SWBs mall i slutet av året.

Gångarter

För att kunna gå upp för examination till B-domare

- Genomgått basutbildning del 1 och 2.
- De senaste 3–5 åren gått bredvid på SWBs bedömningar med fem olika domare (minst 3 av dessa ska vara A-domare) samt sett minst 200 hästar varav minst 50 vid uppsuttna gångarter samt minst 20 föl.
- Deltagit vid minst en av SWBs domarkonferenser samt en fölbedömningskurs

Krav på B-domare:

- Varit en aktiv B-domare i minst två år.
- Gå bredvid ordinarie domare vid minst fem bedömningsdagar på unghästtest/ridhästtest under en treårsperiod. Under åren som B-domare ska man gå bredvid minst tre olika A-domare och sett minst 100 hästar varav minst 20 under ryttare i din disciplin.
- Delta vid årliga domarkurser och domarkonferenser minst vartannat år. De domare som inte kan delta i domarkonferensen ska i stället gå bredvid en annan domare under en dag på unghästtest.
- Lämna in en domarrapport enligt SWBs mall i slutet av året.

Krav på A-domare

- Döma i sin gren minst 3 ggr/år på SWBs unghästbedömningar.

- Domare förutsätts delta vid SWBs domarkonferenser och andra domarkurser. De domare som inte kan delta i domarkonferensen ska i stället gå bredvid en annan domare under en dag på unghästtest.
- Kunna agera i rollen som kursledare och instruktör för praktiska bedömningsmoment.
- Se mycket häst både nationellt och internationellt inom avel och sport.
- Lämna in en domarrapport enligt SWBs mall i slutet av året.

Exteriör

För att kunna gå upp för examination till B-domare

- Genomgått basutbildning del 1 och 2.
- De senaste 3–5 åren praktiserat med fem olika domare (minst 3 av dessa ska vara A-domare) och sett minst 200 hästar samt minst 40 föl.
- Deltagit vid minst en av SWBs domarkonferenser samt en fölbedömningskurs.

Krav på B-domare:

- Varit en aktiv B-domare i minst två år.
- Gå bredvid ordinarie domare vid minst fem bedömningsdagar på unghästtest/ridhästtest under en treårsperiod. Under åren som B-domare ska man gå bredvid minst tre olika A-domare och sett minst 100 hästar varav minst 80 vid unghästtest.
- Gå bredvid ordinarie domare vid minst två bedömningsdagar på fölbedömningar (exteriördomare) och sett minst 20 föl.
- Delta vid årliga domarkurser och domarkonferenser minst vartannat år. De domare som inte kan delta i domarkonferensen ska i stället gå bredvid en annan domare under en dag på unghästtest.
- Lämna in en domarrapport enligt SWBs mall i slutet av året.

Krav på A-domare

- Döma i sin gren minst 3 ggr/år på SWBs unghästbedömningar.
- Domare förutsätts delta vid SWBs domarkonferenser och andra domarkurser. De domare som inte kan delta i domarkonferensen ska i stället gå bredvid en annan domare under en dag på unghästtest.
- Kunna agera i rollen som kursledare och instruktör för praktiska bedömningsmoment.
- Se mycket häst både nationellt och internationellt inom avel och sport.
- Lämna in en domarrapport enligt SWBs mall i slutet av året.

Ridprovsdomare

För att kunna gå upp för examination till ridprovsdomare

- Genomgått basutbildning del 1 och 2.
- Gå bredvid ordinarie domare vid minst tre bedömningsdagar på unghästtest och sett minst 50 hästar vid ridprov.
- Delta vid minst en gemensam domarträff på befintligt unghästtest.

Krav på ridprovsdomare

- Döma minst två dagar med ridprov/år på SWBs unghästtest.
- Delta vid årliga domarkurser, domarkonferenser och domarträff för ridprovsdomare minst vartannat år.
- Lämna in en domarrapport enligt SWBs mall i slutet av året.

Överdomare

Utbildning

- Digital föreläsning.
- Gå med en bedömningsledare på plats på minst fem unghästtester och tre fölbedömningar varav minst två bredvid ordinarie överdomare.
- Hemuppgift med inlämning.

Krav på överdomare:

- Närvara vid minst två bedömningsdagar på unghästtest per år.
- Delta vid gemensam årlig överdomarträff minst vartannat år.
- Lämna in en domarrapport enligt SWBs mall i slutet av året.

Examination

B-domare i SWB

SWBs domarutbildningsnämnd tillsammans med domarutskottet beslutar om en aspirant är redo att gå upp för examination. Praktisk och teoretisk examination ska avklaras med betyg godkänt innan personen i fråga kan bli behörig B-domare.

Muntlig intervju

En muntlig intervju ska genomföras för att bedöma om person i fråga är redo för de krav och utmaningar som SWBs domare ställs inför i sitt uppdrag, samt för att säkerställa att personen är införstådd i vad det innebär att ha ett offentligt uppdrag för SWB. Den muntliga intervjun görs av någon i domarutbildningsnämnden och ska göras innan den sökande kan gå upp för praktisk och teoretisk examination.

Innan det muntliga provet bör den sökande fundera över följande:

- Hur hanterar du en ägare/ visare som inte är nöjd med din bedömning?
- Var går gränserna för när man som domare måste avbryta en pågående bedömning?
- På vilket sätt avbryter du på bästa vis en bedömning om det krävs?
- Hur hanterar du en allvarlig olyckshändelse under din bedömning eller på bedömningsplatsen där du agerar domare?
- Hur hanterar du media som ställer frågor efter en incident/olycka?
- Hur kan jag som domare även få en person som visar en mindre bra häst att känna sig nöjd efter sitt deltagande i våra bedömningar?
- Att kunna visa att man har insikt och förståelse för det ansvar som uppdraget som SWB-domare innebär.

Teoretiskt prov:

Skriftligt och muntligt prov ska genomföras för att kunna bedöma om personen i fråga klarar de teoretiska målen för att bli aktuell som B-domare. Teoretiskt prov behöver inte avläggas samma dag som praktiskt prov.

Vid det skriftliga provet behandlas följande ämnen:

- Att kunna redogöra för SWBs avelsmål.
- SWBs reglementen: Sto- och unghästreglemente, bedömningsreglemente för fölbedömning, unghästtest och ridhästtest samt ha kunskap om SWBs hingstreglemente.
- Grundläggande kunskap i genetik, avel och avelsvärdering, avelsindex samt att kunna förstå och redogöra för syftet med SWBs avelsprogram.
- Att veta hur SWB som organisation fungerar.
- Genomförande och syfte med SWBs bedömningar.
- Att känna till antal hästar i Sverige av olika kategorier och populationen inom svenskt varmblood.
- Att ha grundläggande kunskaper om hästens anatomi, rörelsemekanik och tillväxt.

Riktlinjer för godkännande: Minst 75% av frågorna ska vara korrekt och tillräckligt utförligt besvarade.

Praktiskt prov:

Den sökande prövas i sin disciplin. Examination sker vid en bedömning för disciplinen på simulerad eller verklig bedömning. Deltagarna ska visa prov på jämnhet och säkerhet i sin bedömning. En examinerare tillsammans med ordinarie domare varav den ena inte ska ha varit nära inblandad i utbildningen av den som ska examineras.

Alla sökande måste ge muntlig kritik och prövas enskilt.

Praktiskt ska följande moment bedömas:

- Korrekthet och jämnhet i poängsättning.
- Utnyttjandet av poängskalan.
- Förmågan att föra korrekta protokoll.
- Förmågan att ge muntlig kritik och användandet av korrekt vokabulär i bedömningen.
- Förmågan att samarbeta med funktionärer och domare på bedömningsplatsen.
- Domarens förmåga att läsa av hästen för att bedömningen ska genomföras korrekt ur ett djurskyddshänseende.
- Allmänt intryck av personens insikt om vad förtroendeuppdraget som domare innebär.

Riktlinjer för godkännande:

Examination bör ske på ca 15 hästar. I bedömningen får minst 75% (avrundat nedåt) av antalet bedömda hästar max skilja 0,5 poäng per bedömningspunkt och 1 poäng totalt per häst.

I den linjära beskrivningen får minst 75% av det totala antalet beskrivna egenskaper inte skilja mer än en punkt.

Godkänd B-domare får följande material:

- Skriftligt intyg på B-domarstatus.
- Domarstämpel.
- Information om kurser, krav och förväntningar i rollen som B-domare.
- Publicering på SWBs hemsida att aktuell person är B-domare.

Se SWBs bedömningsreglementen för information om vad B-domare får döma.

A-domare i SWB

SWBs domarutbildningsnämnd tillsammans med domarutskottet har fri prövningsrätt att besluta om och när en B-domare är redo att gå upp för examination till A-domare. Domaren måste ha uppnått SWBs förväntningar på B-domare och varit aktiv i uppdraget som domare i minst två år. Utvärdering av hur B-domaren fungerat/agerat i rollen som domare genomförs av domarutbildningsnämnden i samråd med domarutskottet. Praktisk och teoretisk examination ska avklaras med betyg godkänt innan personen i fråga kan bli behörig A-domare.

Teoretiskt prov:

Skriftligt och muntligt prov ska genomföras för att kunna bedöma om personen i fråga klarar de teoretiska målen för att bli A-domare. Teoretiskt prov behöver inte avläggas samma dag som praktiskt prov.

- Att ha en övergripande kännedom om utländsk avel (bruksprov och unghästbedömningar, avelsvärdering) och sport samt en tydlig bild av hur den internationella sporthästen ser ut och presterar.
- Att kunna föra ett logiskt resonemang kring frågan om valet av hingst till avelssto (avelsrådgivning). Detta innebär goda kunskaper om hingstar godkända i SWB, BLUP-avelsvärderingen, statistik från SWBs bedömningar, lagar som styr avelsarbetet i Sverige samt grundläggande genetik.
- Att ha goda grundläggande kunskaper om hästens exteriör, gångarter och hoppförmåga.
- Att behärska bedömningens genomförande mycket väl. Mycket god förmåga att ha en bra dialog med visaren och läsa av hästen för att veta när tillräckligt mycket av hästens förmåga visats för att en korrekt bedömning av hästen ska kunna göras.
- Mycket god förmåga att kunna kommunicera och samverka med funktionärerna och arrangörerna.

- Att ha en mycket god förmåga att hålla en jämn och korrekt nivå på sina bedömningar samt att man visar respekt och ödmjukhet inför sin uppgift som domare.
- God samsyn med A-domare i respektive disciplin om hur olika begrepp som används i bedömningen ska tolkas samt nivån för poängsättning.

Praktiskt prov:

Den sökande prövas i sin disciplin. Examination sker vid en bedömning för disciplinen på simulerad eller verklig bedömning. Deltagarna ska visa prov på jämnhet och säkerhet i sin bedömning. En examinerator tillsammans med ordinarie domare varav den ena inte ska ha varit nära inblandad i utbildningen av den som ska examineras. A-domare bör visa prov på stark integritet, stor säkerhet i bedömningen samt mycket god kännedom om nivån på poängskalan.

Alla sökande måste ge muntlig kritik och prövas enskilt.

Praktiskt ska följande moment bedömas:

- Korrekthet och jämnhet i poängsättning.
- Utnyttjandet av poängskalan.
- Förmågan att föra korrekta protokoll.
- Förmågan att ge muntlig kritik och användandet av korrekt vokabulär i bedömningen.
- Förmågan att samarbeta med funktionärer och domare på bedömningsplatsen.
- Domarens förmåga att läsa av hästen för att bedömningen ska genomföras korrekt ur ett djurskyddshänseende.
- Allmänt intryck av personens insikt om vad förtroendeuppdraget som domare innebär.

Nygodkänd A-domare får följande material:

- Skriftligt intyg på A-domarstatus.
- Information om kurser, krav och förväntningar i rollen som A-domare.
- Publicering på SWBs hemsida att aktuell person är A-domare.

Se SWB bedömningsreglementen för information om vad A-domare får döma.

Examinator

Person som tilldelas denna roll beslutas av styrelsen efter rekommendation från Domarutskottet. Examinatorn ska ha hög kompetens och stor erfarenhet inom det aktuella området samt ett stort förtroende inom domarkåren. Examinatorn ska vara A-domare.

Ledamöter till Avelsvärderingsnämnden, AVN

Beslutas av SWBs styrelse efter rekommendation från Domarutskottet.

Väntelistan

Domare som inte uppfyllt förväntningarna för sin disciplin och behörighet under de senaste två åren placeras på väntelista. Domare på väntelistan får inte döma igen förrän de uppfyllt särskilda kurs- och bedömningskrav enligt nedan.

- Delta i en domarkonferens och en praktisk domarkurs samt ha gått med godkänd A-domare vid minst 2 bedömningar under ett år.

Upphörande av behörighet

- På egen begäran.
- Domare som legat på väntelista i tre år tas automatiskt bort från SWBs domarlista.
- Vid olämpligt uppträdande eller om domare bryter mot SWBs uppförandekod (domarutskottet behandlar ärendet som sedan beslutas av SWBs styrelse).